

№ 2344-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/2344-14>

5. Дорогунцов С. І. Розміщення продуктивних сил України / С. І. Дорогунцов. – 2000. – С. 273.

УДК 342.95:343.137.5 (043.2)

Кривошликова А. С., студентка,
Економіко-правовий факультет,
Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, м. Одеса
Науковий керівник: Стукаленко О. В., д.ю.н., доцент

ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ НА ПОВІТРЯНОМУ ТРАНСПОРТІ

Повітряний транспорт на сучасному етапі розвитку суспільства виступає як одним із найпоширеніших засобів пасажирських перевезень, так і важливою галуззю економіки. Це підтверджується закріпленням у ст. 92 Конституції України норми, відповідно до якої організація та експлуатація транспорту відноситься до сфери виключно законодавчого регулювання [1].

Повітряний транспорт законодавством віднесений до джерел підвищеної небезпеки. Порушення умов його використання може привести не лише до великої матеріальної шкоди, а й спричинити великі людські жертви. Саме з цих причин наявність можливості юридичної відповідальності учасників будь-яких суспільних відносин взагалі та особливо правовідносин стосовно повітряного транспорту виступає гарантом правового порядку в державі.

Незаважаючи на відсутність у вітчизняній науковій доктрині комплексного дослідження особливостей юридичної відповідальності на повітряному транспорті взагалі та адміністративної зокрема, певні аспекти цієї проблеми були розглянуті в працях таких видатних вчених як: П. М. Білий, С. Т. Гончарук, О. М. Костенко, А. В. Мілашевич, В. І. Шакур, Л. Г. Шостак та інші.

Н. В. Дараганова вважає, що адміністративну відповідальність за правопорушення на повітряному транспорті можна визначити, як різновид юридичної відповідальності, яка є сукупністю адміністративних правовідносин, що виникають у зв'язку з адміністративними правопорушеннями на повітряному транспорті та яка передбачає застосування уповноваженими органами (посадовими особами) органів повітряного транспорту

передбачених законом адміністративних стягнень до осіб, які вчинили ці правопорушення [2, с. 84].

Підстави для відповідальності за адміністративні правопорушення на повітряному транспорті нормативно закріплені у ст.ст. 111-113, 137, ч. 2 ст. 120, ч. 3 ст. 133 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) [3]. Стягнення за ці правопорушення накладаються у вигляді штрафів різних розмірів, а за передбачену у ч. 3 ст. 133 КУпАП протиправну діяльність в якості додаткових стягнень можливі оплатне вилучення або конфіскація.

Варто підкреслити, що передбачений законодавством розмір штрафів у більшості випадків не відповідає суспільної небезпечності правопорушення.

А. В. Філіппов наголошує, що така позиція законодавця не виглядає обґрунтованою, а в якості прикладу науковець наводить наступне: за порушення правил фотографування на борту повітряного судна (ч. 2 ст. 112 КУпАП) передбачено штраф у розмірі від 340 до 2100 грн., а за порушення правил перевезення небезпечних речовин або предметів на повітряному транспорті (ч. 3 ст. 133 КУпАП) – від 170 до 340 грн.

Таким чином, залишається незрозумілою позиція законодавця стосовно того, що розмір штрафів було збільшено лише в тих статтях, де справи розглядає Державіаслужба [4].

Проаналізувавши вищеназвані норми, які передбачають відповідальність за адміністративні правопорушення на повітряному транспорті, можна помітити істотний недолік стосовно відсутності окремої норми про більш сувору відповідальність за повторне вчинення передбачених законодавцем правопорушень повторно. Було б доцільно передбачити підвищений розмір штрафу та додаткові стягнення у вигляді позбавлення ліцензії на право займатися відповідною діяльністю на повітряному транспорті.

Слід зазначити, що у сучасному законодавстві існує проблема щодо своєчасного відсторонення від керування повітряними суднами пілотів, які перебувають у стані сп'яніння та притягнення їх до адміністративної відповідальності. У ст. 130 КУпАП є норма щодо керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані сп'яніння, проте вона не поширюється на пілотів повітряних суден, бо вичерпний перелік транспортних засобів міститься у ч. 2 вищеназваної статті, куди повітряні судна законодавцем внесені не були.

Існує необхідність приведення інвентаризації системи санкцій у відповідність до вимог ефективності та доцільності, шляхом повної зміни розміру стягнень за адміністративні правопорушення на

повітряному транспорту у напрямку збільшення їх розміру [5]. На нашу думку, слід передбачити в якості додаткових стягнень позбавлення права керування повітряним судном, оскільки мова йдеться про керування джерелом підвищеної небезпеки, що потребує спеціальних навичок та більш суворого обсягу відповідальності за недотримання правил безпеки та існуючих нормативів.

Отже, з вищезазначеного можна зробити висновок, що адміністративні проступки, вчинені у сфері повітряного транспорту, здатні завдати істотну шкоду суспільним відносинам, бо така протиправна діяльність завжди стосується джерел підвищеної небезпеки, що допускає можливість як нанесення матеріальної шкоди, так і спричинення людських жертв.

Широке використання заходів адміністративної відповідальності свідчить про її універсальність, проте норми, що регулюють правовідносини у сфері повітряного транспорту, потребують більшої деталізації, розширення та усунення певних протиріч.

Література

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>.

2. Дараганова Н. В. Юридична відповідальність за адміністративні правопорушення на повітряному транспорті: дискусійні питання / Н. В. Дараганова // Юридична наука. – 2011. – № 4-5. – С. 83-90.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 грудня 1984 р. № 8073-Х [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

4. Філіппов А. В. Адміністративна відповідальність за правопорушення на повітряному транспорті в законодавстві України: актуальні проблеми / А. В. Філіппов // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2013. – № 2. – С. 61-67.

5. Гончарук С. Т. Адміністративна відповідальність за правопорушення в галузі повітряного транспорту / С. Т. Гончарук [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.google.com.ua/search?client=opera&q=5.+Гончарук+С.+Т.+Адміністративна+відповідальність+за+правопорушення+v+галузі+повітряного+транспорту&sourceid=opera&ie=UTF-8&oe=UTF-8>.